

نحوه

تشخیص

اسناد حمل

اصلی از کپی

دایره اعتبارات و بروات اسنادی
مدیریت امور بین الملل

◆ بانک اسنادی را که
به طور کامل چاپی
بوده و امضای
دورنگاری داشته
باشند و به طور
الکترونیکی تهیه و
ذخیره شده‌اند، به
عنوان اسناد اصل تلقی
می‌نمایند.

دیگری امضا نمود». بررسی کنندگان اسناد بایستی به هنگام تشخیص اسناد حمل اصل از کپی به موارد زیر توجه داشته باشند:
الف - اسنادی که به ظاهر اصل می‌باشند: بانک‌ها بنا بر ظاهر اسناد، متعهد به تشخیص اسناد اصل از کپی می‌باشند و همچنین بانک‌ها تعهدی به تشخیص اینکه سند ارایه شده تنها سند اصل است، ندارند. مگر اینکه در اعتبار مشروط شده باشد. بنابراین، چنانچه سندی از طریق دورنگار ارسال شده باشد و یا اینکه روی یک صفحه کاغذ ساده (بی خط) کپی شده و یا به صورت کاربنی تهیه شده باشد، به طور پیش فرض یک کپی تلقی می‌شود. از سوی دیگر، چنانچه سندی به صورت الکترونیکی تهیه و ذخیره گردد و بر روی کاغذ ساده (بی خط) چاپ شود، به عنوان سند اصل شناخته می‌شود. براین اساس، بانک‌ها اسنادی را که به طور کامل (حتی با سربرگ و امضای صادرکننده) چاپی بوده و امضای دورنگاری داشته باشند و به طور الکترونیکی تهیه و ذخیره شده‌اند، به عنوان اسناد اصل تلقی می‌نمایند.

مرحله بررسی اسناد را می‌توان یکی از مهمترین مراحل مربوط به عملیات اعتبار اسنادی برشمرد که خود شامل نکات گوناگونی می‌باشد و از این بین، بحث تشخیص اسناد حمل اصل از کپی از درجه اهمیت خاصی برخوردار است.

ماده (b) 20 از مقررات UCP 500 به این مقوله پرداخته و این نکته اشاره دارد که:

به جز در مواردی که ترتیب دیگری در اعتبار مقرر شده باشد، بانک‌ها اسنادی را که توسط:

الف - دستگاه‌های تکثیر، سیستم‌های خودکار و یا رایانه‌ای صادر شده و یا به ظاهر صادر شده باشد.

ب - نسخ رونوشت باشد.
را به عنوان نسخه اصل تلقی خواهند کرد، مشروط به اینکه مشخصات نسخه اصل را داشته باشد و در صورت لزوم امضاء شده باشد.

جهت تایید یک سند، می‌توان آن را به صورت دستنویس، دورنگاری شده، پرفراژ شده، مهر شده، نشانه گذاری شده و یا به هر روش الکترونیکی و یا مکانیکی

۲- شمول کلمه ALSO در ماده مذکور (BANKS WILL ALSO ACCEPT AS ORIGINALS...) نه جامع و نه مانع شرط ماده مذکور در تشخیص اسناد حمل اصل از کپی می‌باشد. برای مثال، اسنادی که به طور الکترونیکی تهیه و ذخیره شده و بر روی اوراق ساده (بی خط) چاپ می‌شوند، بدون توجه به ذیل ماده 20(b) مورد قبول می‌باشند، به شرطی که به ظاهر اصل بنظر برسند.

۳- اگر بخشی از اسناد با دستگاه‌های تکثیر، سیستم‌های خودکار و یا رایانه‌ای صادر شده و یا به صورت نسخه رونوشت باشد، مشمول ذیل ماده 20(b) قرار نمی‌گیرد. علاوه بر آن، کپی سند ارائه شده که از سوی صادرکننده به صورت دستنویس مهر شده، تاریخ زده شده، کامل شده و یا امضا شده، خارج از شمول صدور با دستگاه‌های تکثیر ذیل ماده 20(b) می‌باشد.

۴- شرط "مشخصات نسخه اصل" مندرج در ماده موصوف، تنها با درج هر مشخصه‌ای بر روی اسناد حمل و یا هر شرح مبسوطی در اسناد حمل حاکی از قصد صادرکننده اسناد نسبت به صدور اسناد حمل اصل، برآورده می‌گردد. بر این اساس، اسنادی که به ظاهر به طور الکترونیکی تهیه و ذخیره شده‌اند و بر روی اوراق بی خط چاپ شده‌اند، به عنوان "مشخصات نسخه اصل" تلقی می‌گردند و تحت ماده موصوف می‌باشند، مشروط به اینکه حاکی از اصل بودن اسناد بوده، در سربرگ صادرکننده و یا به نوعی علامت دستنویس شده داشته باشند.

ذیل ماده 13(b) از مقررات UCP500 هم به مطابقت اسناد حمل ارائه شده براساس رویه‌های معمول بانکداری بین‌المللی مندرج در مواد UCP اشاره دارد. رویه‌های معمول بانکداری بین‌المللی در ارتباط با تشخیص اسناد حمل اصل به قرار زیر می‌باشد:

ت: برداشت صحیح از ماده (b) ۲۰

۵- روش معمول:

بانک‌ها اسناد حمل ارائه شده موضوع اعتبار اسنادی را براساس ظاهر آنها جهت تشخیص اصل و یا کپی بودن، مورد بررسی قرار می‌دهند. هر سندی که از سوی صادرکننده دارای مشخصات "ORIGINAL" خواه به صورت برچسب زده، مهر شده، امضا شده و یا با هر مشخصه دیگری باشد، به عنوان اسناد اصل تلقی می‌گردد، مگر اینکه در سند واصله به وضوح مشخص شده باشد که اصل نمی‌باشد. بر این اساس، تشخیص اسناد حمل اصل به قرار زیر است، مشروط به اینکه بیانگر چیز دیگری نباشد:

۱-۱- به ظاهر نشان دهد که توسط صادر کننده نوشته، تایپ شده، پرفراژ شده و یا مهر شده باشد.

۲-۱- به ظاهر نشان دهد که بر روی سربرگ اصل صادرکننده تهیه شده است.

۳-۱- دارای اظهاریه مبنی بر اصل بودن سند باشد، مگر

ب- اسناد حملی که به ظاهر اصل به نظر می‌رسند، اما به واقع اینگونه نمی‌باشند: بانک‌ها متعهد به تشخیص اینکه اسناد حمل ارائه شده و به واقع اصل هستند، نمی‌باشند. ذیل ماده ۱۵ از مجموعه مقررات UCP500 به روشنی به این نکته اشاره گردیده که بانک‌ها مسوول اصالت داشتن و یا جعلی بودن اسناد حمل نمی‌باشند. چنانچه سندی به ظاهر مشخصات نسخه اصل را دارا باشد، اما در حقیقت، اصالت ظاهری آن جعلی باشد، به طور حتم، طرح شکایت و رسیدگی به کلیه دفاعیات، مطالبات حقوقی و الزامات قانونی متعاقب آن، فراتر از مجموعه مقررات UCP500 بوده و تحت قوانین جاری قضایی بررسی می‌گردد.

پ: مواردی که در مقررات ۵۰۰ UCP الزام آور می‌باشند:

۱- در مجموعه مقررات فوق‌الذکر نه الزام شده و نه اجازه داده شده است که بررسی و احراز اصالت اسناد ارائه شده فراتر از ظاهر اسناد صورت پذیرد، مگر اینکه اسناد از سوی یک بانک صادر شده و از طریق نمابر، تلکس، e-mail و یا سیستم‌های دیگری به سایر بانک‌ها ارسال گردد. عبارت "produced or appearing to have been produced" در ماده 20b ناقض مسوولیت بانک گشاینده، تاییدکننده و یا تعیین شده در بررسی ظاهری اسناد با دقت متعارف در ارتباط با مطابقت اسناد براساس شرایط اعتبار و به طور مثال، تشخیص ناهماهنگی (INCOSTINSENCY) اسناد حمل ارائه شده، نمی‌باشد.

◆ بانک‌ها اسناد حمل ارائه شده موضوع اعتبار اسنادی را براساس ظاهر آنها جهت تشخیص اصلی و یا کپی بودن، مورد بررسی قرار می‌دهند.

◆ چنانچه فتوکپی

**سند دارای نشان
دستنویس از سوی
صادر کننده آن باشد،
به عنوان اصل تلقی
می شود، مگر اینکه
بیانگر چیز دیگری
باشد.**

ث - چه اسنادی به عنوان سند اصلی تلقی نمی گردند؟ اسنادی که دارای شرایط زیر باشند، به عنوان سند اصل تلقی نمی گردند:

- ۱- با دستگاه تلفاکس صادر و ارسال شده باشند.
- ۲- ظاهر فتوکپی سند دیگری باشد، مشروط به اینکه نشان دستنویسی از سوی صادرکننده نداشته باشد و بر روی سربرگ اصلی صادرکننده نیز فتوکپی نشده باشد.
- ۳- به صراحت اظهار شده باشد که این سند کپی سند دیگری می باشد و یا سند دیگری به عنوان تنها سند اصل تلقی می گردد.

لازم به ذکر است که آنچه در قسمت "ت" و "ث" آورده شده، می تواند به عنوان رویه معمول بانکداری بین الملل در ارتباط با تشخیص اسناد حمل اصل از کپی در نظر گرفته شود و علاوه بر آن، بایستی به بندهای ۳۱، ۳۲، ۳۳ و ۳۴ کتاب رویه معمول بانکداری بین الملل نیز اشاره کرد که عبارتند از:

بند ۳۱: در مواردی که سندی در بیش از یک نسخه اصل صادر گردد، ممکن است اوراق موصوف به صورت "Original"، "Duplicate"، "Triplicate"، "First Original" و "Second Original" مشخص شوند. هیچ یک از این مشخصات، اصالت اسناد را مخدوش نمی کند.

بند ۳۲: ارایه حداقل یک نسخه از اصل اسناد مورد تقاضا الزامی می باشد، مگر اینکه ارایه کپی اسناد مورد تقاضا در اعتبار مجاز شده باشد. تعداد نسخ اصل اسناد حمل مورد ارایه شده نباید از تعداد نسخ اصل اسناد حمل درخواست شده در اعتبار، مشروط شده در مفاد مقررات UCP500 و تعیین شده در اظهاریه مندرج در اسناد ارائه شده، کمتر باشد.

بند ۳۳: در بعضی موارد تعیین نوع و تعداد نسخ اصل یا کپی اسناد حمل مورد تقاضا براساس شرایط مندرج در اعتبار دشوار می نماید. برای مثال، هرگاه در اعتبار درخواست شده باشد:

الف: "INVOICE IN 1 COPY" یا "ONE INVOICE" یا "INVOIC"

ارایه یک نسخه اصل از سیاهه مورد نیاز است.

ب: "INVOICE IN 4 COPIES"، ارایه حداقل یک نسخه اصل سیاهه و الباقی به صورت کپی مورد نیاز است.

پ: "ONE COPY OF INVOICE"، ارایه یک نسخه از کپی سیاهه مورد نیاز است. به هر حال، در رویه معمول بانکداری، ارایه نسخه اصل به جای کپی مورد قبول می باشد.

بند ۳۴: چنانچه ارایه نسخه اصل به جای کپی مورد قبول نباشد، لازم است که در اعتبار با درج جمله ای مشابه ذیل به روشنی بیان شود:

"Photocopy of Invoice- Original Document Not Acceptable In Lieu of Photocopy"

منبع: کتاب "راهنمای اعتبارات اسنادی"

اینکه اظهاریه مذکور در مورد سند موضوعه مصداق نداشته باشد (چرا که ممکن است فتوکپی از سند اصل باشد و آن اظهاریه در ارتباط با سند اصل مصداق دارد).

۶- اسناد حملی که به صورت دستنویس امضا شده باشند: در راستای بند ۱-۱ باید این نکته را متذکر شد که بانکها هر سندی را که صادرکننده اسناد به صورت دستنویس امضا نموده باشد، به عنوان سند اصلی تلقی خواهند کرد. برای مثال، برات و یا سیاهه تجاری صادره که به صورت دستنویس امضا شده باشد، به عنوان سند اصل تلقی می گردد، حتی اگر سایر مندرجات سند موصوف به صورت از قبل چاپ شده یا نسخه رونوشت شده باشد و یا با دستگاه های تکثیر، خودکار و یا رایانه تهیه شده باشد.

۷- اسناد حملی که به صورت دورنگاری امضا شده باشد: بانکها سندی را که به صورت دورنگاری (FACSIMILE) امضا شده باشد، همانند سندی که به صورت دستنویس امضا شده، تلقی نموده و براین اساس، هر سندی را که صادرکننده امضا و دورنگاری کرده، به عنوان سند اصل می پذیرد.

۸- فتوکپی اسناد حمل: بانکها سندی را که به ظاهر فتوکپی سند دیگری باشد، به عنوان سند اصل تلقی نمی نمایند. با وجود این، چنانچه فتوکپی سند دارای نشان دستنویس از سوی صادرکننده آن باشد، به عنوان سند اصلی تلقی می شود، مگر اینکه بیانگر چیز دیگری باشد. چنانچه سندی به ظاهر به صورت فتوکپی بر روی سربرگ اصلی صادرکننده - و نه بر روی ورق بی خط - صادر شده باشد، به عنوان سند اصل تلقی می گردد، مگر اینکه بیانگر چیز دیگری باشد.

۹- ارایه اسناد از طریق تلفاکس: بانکها اسنادی را که با دستگاه تلفاکس از بانک دیگری دریافت کرده باشند، به عنوان اسناد اصل تلقی نمی نمایند و چنانچه در اعتبار اسنادی، ارایه اسناد به صورت تلفاکس مجاز شده باشد، در آن صورت، نیاز به ارایه اصل اسناد حمل ارایه شده از طریق دستگاه تلفاکس نمی باشد.

۱۰- اظهاریه بیانگر اصل بودن اسناد حمل: در راستای بندهای دوگانه ۱-۱ و ۲-۱ یادآور می گردد که هر سندی که حاوی و یا ممهور به کلمه "ORIGINAL" یا "DUPLICATE ORIGINAL" و یا "THIRD OF THREE" باشد، به عنوان سند اصل تلقی می گردد. چنانچه در سندی اظهار گردد که این سند تنها در یک نسخه صادر شده است، آن سند به عنوان سند اصلی تلقی می گردد.

۱۱- اظهاریه بیانگر اصل نبودن اسناد حمل: چنانچه در سندی قید گردد که این سند کپی سند اصلی است و یا "سند دیگری به عنوان تنها سند اصلی تلقی می گردد"، اینها همه بیانگر اصل نبودن سند موصوف است. چنانچه در سندی عبارات "CUSTOMERS COPY" و یا "SHIPPERS COPY" درج شده باشد، این عبارات نه بیانگر اصل بودن و نه بیانگر کپی بودن سند می باشند.